

© ILVO

Enkele tips van de keurder

Zorg dat je spuittoestel optimaal werkt

Vorig jaar werd de negende driejaarlijkse keuringscyclus voor spuittoestellen opgestart (2020-2022). Naar goede gewoonte wordt de keuringswetgeving – waar nodig – driejaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd. Ook voor de nieuwe keuringscyclus zijn er enkele wijzigingen. Wat is er precies gewijzigd? We bekijken ook vaak vastgestelde tekortkomingen bij de keuring.

Johan Declercq, ILVO

Het nieuwe Koninklijk Besluit (KB) van 17 november 2020 werd pas in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd op 2 december.

Nieuw KB

De basis van het KB van 13 maart 2011 kreeg geen extra aanpassingen. Er is nog steeds alleen vrijstelling voor rug-

sputen en alle types toestellen die bij normaal gebruik door één enkele persoon kunnen worden gedragen. Dit geldt ook voor lansspuiten waarbij hoogstens twee dophouders gemonteerd zijn op de lans en waarbij de richting en de oriëntatie van de straal worden bepaald door de bediener van de lans.

Alle andere types toestellen zijn keuringsplichtig. Dit geldt niet alleen voor de klassieke veldspuiten, fruitspuiten en allerlei types spuitapparatuur gebruikt in serretteelten en sierteelt, maar ook onder meer voor toestellen die gebruikt worden op transportsystemen of -banden (zoals bijvoorbeeld voor witloofwortelbehandeling, champignonenteelt ...), losse spuitboompjes met meer dan twee dophouders in combinatie met een lans, manuele spuitkarretjes (bijvoorbeeld voor groenbeheer) en onkruidspuiten in de fruitteelt. Buitenbeentjes zijn de verneveltoestellen (LVM en foggers). Deze toestellen zijn wel aangifteplichtig bij de keuringsdienst maar worden tot nu toe (nog) niet gekeurd. Een keu-

ringsprotocol voor dit type toestellen is momenteel in ontwikkeling en op middellange termijn zullen ook deze toestellen bijkomend gekeurd worden.

Antidrupsysteem verplicht

Voor de drie courante keuringsprotocollen (veldspuiten, boomgaardspuiten en tuinbouw-sierteelt) zijn er slechts enkele kleine wijzigingen ten opzichte van de vorige protocollen. De belangrijkste wijzigingen situeren zich bij het protocol van de bodemontsmettingsmachines, die nu de derde keuringscyclus doorlopen. Gezien de specificiteit van deze machines en hun geringe aantallen lichten we deze wijzigingen niet toe in dit artikel.

Figuur 1. Een klassiek anti-drupsysteem zit geïntegreerd in de dophouder.

Voor de andere spuittoestellen is de enige wijziging de verplichte aanwezigheid van een antidrupsysteem op alle spuittoestellen. In de vorige cyclus was dit reeds een klasse II-gebrek (te herstellen tegen de volgende driejaarlijkse keuring), en in de negende cyclus wordt dit nu onherroepelijk een afkeuring (klasse I-gebrek). Vooral op oudere toestellen ontbreekt nog vaak een dergelijk antidrupsysteem. Let daar dus zeker op bij de aankoop van een tweedehandsspuit.

Een antidrupsysteem zorgt ervoor dat de spuitboom niet leegloopt bij elke onderbreking van de bespuiting. Daardoor voorkomt het dat – afhankelijk van de grootte van het spuittoestel – al snel 5 tot 15 liter spuitoplossing verlo-

ren gaat, telkens de spuitboom leegloopt. Er worden dus lokale overdoseringen vermeden, maar ook onnodig verlies van kostbaar gewasbeschermingsmiddel. Bovendien zal het niet meer nodig zijn om in te spuiten. Ook kan in een nieuw spuitspoor de bespuiting direct worden aangevat. Een klassiek antidrupsysteem (figuur 1) zit geïntegreerd in de dophouder en treedt in werking van zodra de werkdruk onder de 0,3 tot 0,7 bar daalt (afhankelijk van het type). Het systeem bestaat uit een membraan dat door middel van een veertje tegen een zitting wordt gedrukt. Stijgt de werkdruk in de vloeistofleidingen (doordat de hoofd- of sectiekranen geopend worden), dan wordt het membraantje van de zitting geheven en kan de spuitvloeistof naar de dop vloeien. Er bestaan verschillende mogelijkheden om ook oudere spuittoestellen te voorzien van antidrup. Wanneer de spuit nog in goede staat is, vervang je best alle dophouders door nieuwe met antidrupvoorziening. Eventueel kan je meteen ook de leidingen vernieuwen.

Manometer voor serrespuiten

Voor serrespuiten en gelijkaardige types komt bovenop de verplichting van een antidrupsysteem de verplichting om naar de toekomst toe ook op de 'losse' spuitbomen een manometer te monteren. Bij tuinbouwspuiten wordt heel veel gebruikgemaakt van een centrale aparte drukeenheid waar-

uit verschillende spuitbomen gevoed worden. Op deze aparte spuitbomen ontbreekt dikwijls een manometer. Toch treedt in de praktijk vaak een vrij grote drukval op tussen de drukeenheid en de spuitboom, vanwege de langere aanvoerleidingen. In de vorige cyclus werd een adviserende opmerking gegeven om ook op deze losse spuitbomen een manometer te monteren, zodat de correcte druk kan worden afgeregeld. Deze opmerking werd nu verstrengd naar klasse II met als doel op termijn op alle losse spuitbomen een manometer te verplichten.

Een op acht spuiten afgekeurd

Tijdens de achtste keuringscyclus (2017-2019) stelde men opnieuw een hele rist aan gebreken vast. Deze worden onderverdeeld in drie categorieën. Een eerste categorie zijn de afkeuringen die binnen de 3 maanden moeten worden hersteld (klasse I). De tweede categorie zijn de gebreken die tegen de volgende keuringscyclus hersteld moeten zijn (klasse II), en een laatste categorie zijn de niet-bindende raadgevende opmerkingen (klasse III). Het opvolgen van deze raadgevingen kan wel zorgen voor een verbetering van de toestand of het gebruiksgemak van het spuittoestel.

Terwijl in de beginjaren van de keuring tot 19% van de aangeboden spuittoestellen werd afgekeurd (dit is het percentage voor alle spuittoestellen dus inclusief boomgaardspuiten), stagneert ►

	Aantal veldspuiten	Bouwjaar (gemiddelde)	Gemiddelde tankinhoud (liter)	Gemiddelde spuitboom-breedte (m)
1e cyclus (1996-1997-1998)	13.199	1986,1	792,1	15,4
2e cyclus (1999-2000-2001)	12.271	1987,8	864,5	16,2
3e cyclus (2002-2003-2004)	10.932	1989,1	905,9	16,2
4e cyclus (2005-2006-2007)	11.379	1990,7	966,7	16,8
5e cyclus (2008-2009-2010)	10.340	1993,0	1086,4	17,5
6e cyclus (2011-2012-2013)	10.640	1993,6	1114,1	17,7
7e cyclus (2014-2015-2016)	10.343	1995,3	1187,8	18,1
8e cyclus (2017-2018-2019)	9430	1997,6	1292,1	18,7

Mechanisatie

dit percentage de laatste keuringscycli steeds rond de 12%. Ook de afkeurgronden blijven ongeveer gelijklopend de laatste jaren.

Opmerkingen klasse I

Figuur 2 geeft een verdeling van de opmerkingen weer per klasse. In klasse 1 kan je zien dat afkeuringen voor doppen en manometer gezamenlijk goed zijn voor meer dan 40% van de afkeu-

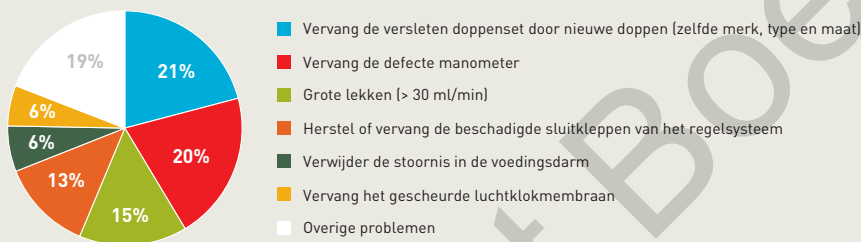
ringen. Nochtans kan je deze afkeuring perfect vermijden. De keuringsdienst staat immers toe dat je een reservedoppenset en/of manometer los meebrengt naar de keuring. Je moet bij de start van de keuring melden dat je die bijhebt. Dreigt je spuit afgekeurd te worden wegens de gemonteerde doppenset en/of de manometer, dan kan die toch meteen goedgekeurd worden met het reservemateriaal. De voor-

waarde is wel dat je het defecte materiaal vrijwillig achterlaat op de keuring. Op de derde plaats vinden we grote lekken (14,9%). Grote lekken kunnen nochtans gemakkelijk opgespoord worden door het toestel stationair te laten spuiten bij 4 bar en grondig te observeren op lekkages. Op de vierde plaats komen problemen met afsluitkleppen (12,7%). Dit valt opnieuw eenvoudig zelf te controleren, door het toestel te laten spuiten en na te gaan of alle kranen correct afsluiten (hoofdkranen en sectiekranen).

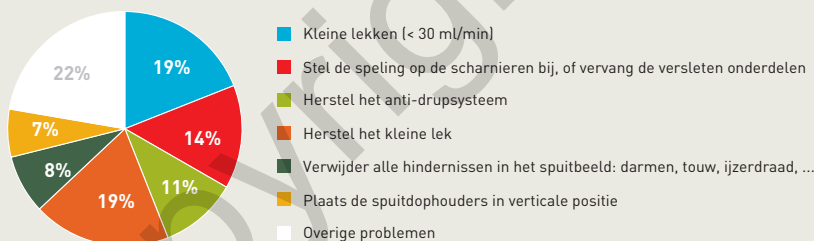
Stoornissen in de voedingsdarm (6,3%) duiden op problemen met drukverschillen tussen de secties onderling. Vermoedelijk zijn die te wijten aan een knik of verstopping in een voedingsdarm of problemen na de verdeler. Ook gescheurde luchtklokmembranen komen frequent voor (5,6%). Om na te gaan of het luchtklokmembraan gescheurd is, kan je bij een draaiende pomp het luchtventiel op de klok indrukken. Komt er water uit het ventiel, dan is het membraan gescheurd. Verder zijn er nog een aantal minder frequent voorkomende afkeurgronden terug te vinden in het overzicht. De zes belangrijkste gebreken zijn samen verantwoordelijk voor ongeveer 80% van de afkeuringen. Zoals je kon lezen, kan je ze perfect vermijden mits een kleine controle vooraf of door reservemateriaal aan te schaffen. Ons advies is om altijd aandachtig de oproepingsbrief na te lezen, waarin duidelijk de gronden van afkeuring worden vermeld. ■

Figuur 2. Meest voorkomende gebreken in de keuringscyclus 2017-2019

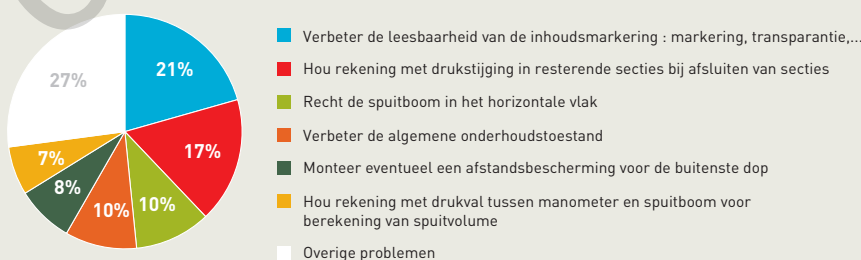
Klasse 1

Klasse 2

Klasse 3

De zes belangrijkste gebreken voor afkeuring zijn makkelijk vooraf of ter plaatse te verhelpen.